

BONNEFANTEN

NEDERLANDS

ISAAC JULIEN

WHAT FREEDOM IS TO ME

Isaac Julien: What Freedom Is To Me

‘Ik zal je vertellen wat vrijheid voor mij is.
Geen angst.’

— Nina Simone

What Freedom Is To Me is de grootste tentoonstelling van Sir Isaac Juliens filminstallaties tot nu toe, die belicht hoe zijn innovatieve artistieke benadering zich vanaf de jaren 80 heeft ontwikkeld. Julien (Londen, 1960) nam in de afgelopen 40 jaar de schoonheid, pijn en tegenstrijdigheden van deze wereld kritisch onder de loep. Enkele van de belangrijkste werken uit zijn indrukwekkende oeuvre zijn voor deze presentatie geselecteerd.

Julien verlegt voortdurend de grenzen van het filmmaken als kunstvorm en gebruikt esthetiek, poëzie, beweging en muziek als belangrijkste communicatiemiddelen, waardoor nieuwe manieren van kijken ontstaan. Met zijn kunst verkent hij de mogelijkheden van film om traditionele

opvattingen over geschiedenis, ruimte en tijd te doorbreken en te verbreden en vertelt hij belangrijke verhalen waarin sociale rechtvaardigheid steeds centraal staat.

De tentoonstelling is door Julien opgezet als een vloeiende ruimte die de 'mobiele toeschouwer' stimuleert om de werken in zijn of haar eigen tempo te ervaren. Al lopend langs de installaties met meerdere schermen, kun je zo verschillende perspectieven ontdekken en zelf bepalen hoe je Juliens filminstallaties en kunstwerken ondergaat.

Isaac Julien. Foto © Thierry Bal

Jaren '80

corridor

In dit deel van de tentoonstelling zijn enkele van Juliens eerste experimenten met bewegend beeld te zien. Ze stammen uit de jaren '80 en tonen de ontwikkeling van zijn unieke beeldtaal. Voor veel Zwarte Britse gemeenschappen waren de jaren '80 een periode die zich kenmerkte door hoge werkloosheid, pesteringen van de politie, intimidatie vanuit extreemrechtse hoek en vijandigheid in de media. In 1981 waren er opstanden in steden en dorpen verspreid over het Verenigd Koninkrijk, inclusief Londen.

'Tijdens mijn tweede jaar op de kunstacademie Saint Martins vonden de rellen in Brixton plaats. Die rellen waren de grootste gebeurtenis in mijn nog jonge leven... Dat was het moment waarop ik besloot om iets met beeldende kunst/film te gaan doen. Het voorjaar van '81 bracht dus ook mijn eerste kennismaking met experimentele film. Toch was ik ook gefascineerd door de schilderkunstige aspecten ervan. Wat me er verder in aantrok, was meer politiek van aard: die werken doorbraken de vooroordelen over wat "film" zou moeten zijn.'

Julien richtte in 1983 samen met Martina Atille, Maureen Blackwood, Robert Crusz en Nadine Marsh-Edwards het Sankofa Film and Video Collective op. Kobena Mercer noemde de groep Sankofa, een woord uit de Akan-taal dat 'terughalen' betekent. Mercer koos het als metafoor voor het teruggrijpen naar kennis uit het verleden om positieve veranderingen in de toekomst te bereiken. Een nieuwe lichte Zwarte Britse filmmakers en kunstenaars maakte experimentele films vanuit en over hun eigen gemeenschappen en ervaringen.

'Werken als *Who Killed Colin Roach*, *Territories* en *The Passion of Remembrance* waren in wezen allemaal reacties op de rellen. Ze zijn gemaakt als een antwoord op bepaalde vastgeroeste kijkgewoonten. Maar niet alleen op manieren om naar Zwarte culturen te kijken, ze gaan ook over hoe we mogelijk over onszelf dachten.'

This Is Not An AIDS Advertisement, 1987

This Is Not An AIDS Advertisement is met zijn roze waas, verleidelijke soundtrack en stilistische benadering een eerbetoon aan seksueel verlangen en queer relaties. De film, waarin Julien zelf te zien is, draait om liefde, verlangen en romantiek en vormt een radicale afwijzing van de angst die ontstond tijdens de hiv-epidemie. Julien maakte de film als een activistisch videokunstwerk dat in ging tegen de dominante televisieadvertenties.

Julien stelt de vraag: 'Hoe overleeft seksueel verlangen onder het moderne regime van een moraal die is gebaseerd op angst voor AIDS?'. De video is een belangrijk werk uit de LHBTQIA+-geschiedenis die nog steeds grote indruk maakt en ons stimuleert om na te denken over wat er is veranderd.

Still uit *This Is Not An AIDS Advertisement*, 1987.

© Isaac Julien. Courtesy de kunstenaar en Victoria Miro

Lost Boundaries, 1986

Lost Boundaries is samengesteld met materiaal uit Juliens persoonlijke Super 8mm-filmarchief uit de jaren 1981-1987. In deze periode maakte hij verschillende films in dagboekvorm. Zijn doel was om een verdwenen deel van een experimentele filmpraktijk uit het begin van de jaren '80 te portretteren die nu bekendstaat als de 'Independent Film Workshop Movement'.

In *Lost Boundaries* zijn beelden te zien die op locatie zijn gefilmd tijdens de opnamen voor *The Passion of Remembrance* (1986), de eerste experimentele speelfilm van het Sankofa Film and Video Collective, die Julien samen met Maureen Blackwood regisseerde. We zien de momenten tussen het filmen en filmmaken door. Als in een persoonlijke nieuwsflits van de filmploeg zijn de filmapparatuur en toebehoren, de acteurs en regisseurs gefilmd in een anoniem landschap (een zandgroeve). Ze hangen wat rond en herhalen verschillende vormen van non-performance en inactiviteit die een zekere intimiteit verraden.

Lost Boundaries deconstrueert en belicht de mogelijkheden van de 16mm-filmproductie. Julien heeft die zelf omschreven als iets 'wat een gemeenschap smeedde van Zwarte kunstenaars en acteurs, die op de voorgrond traden in een tijd waarin discussies over filmtheorie de aanzet vormden tot een nieuwe manier van artistieke representatie, een Zwarte avant-garde.'

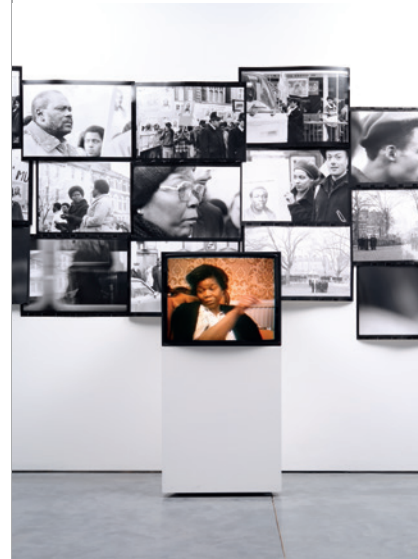
Who Killed Colin Roach?, 1983

'Ik wilde met mijn camera per se politiek bedrijven. Dus positioneerde ik die heel bewust tegenover de traditionele media... Mijn echte doel was om die blik naar de politie te keren, want in Colin Roach zijn dat de mensen die aan het rellen zijn.'

Who Killed Colin Roach? is Juliens eerste film. Dit werk gaat over de dood van Colin Roach, een 21-jarige man die in 1982 werd neergeschoten bij de ingang van het politiebureau in Stoke Newington in Oost-Londen. De dood van Roach en de vermeende doofpotaffaire van de politie, leidde tot protesten tegen racisme en politiegeweld in het Noorden van Londen. Julien maakte een activistische kunstdocumentaire over de protesten waarin een onafhankelijk onderzoek naar de dood van Roach werd geëist. De film is te zien samen met Juliens eerste fotografische kunstwerk, dat is samengesteld uit foto's die Julien maakte tijdens de demonstraties en de productie van de film.

'Ik was vastbesloten om oude technieken uit de videokunst toe te passen om mijn campagnetape te maken. Ik wilde deze camera inzetten buiten de context van een kunstacademie en de technologie gebruiken voor de straat.'

Dit werk bevindt zich in museumcollecties waaronder die van Museum Brandhorst in München en het Stedelijk Museum in Amsterdam.

Installatie-overzicht, *Who Killed Colin Roach?* Isaac Julien Studio, 2023. Foto: Stephen White & Co. © Isaac Julien. Courtesy de kunstenaar en Victoria Miro

Installatie-overzicht, *Once Again... (Statues Never Die)*, 5-schermen, Barnes Foundation, 2022.
Foto: Henrik Kam © Isaac Julien. Courtesy de kunstenaar en Victoria Miro

Once Again... (Statues Never Die), 2022

zaal 2.05

In *Once Again... (Statues Never Die)* houdt Julien zich opnieuw bezig met de Harlem Renaissance. De film draait om een gesprek tussen Alain Locke (1885-1954), de filosoof, pedagoog en cultuurtheoreticus van de Harlem Renaissance, en Albert C. Barnes (1872-1951), een vroege Amerikaanse verzamelaar en expositant van Afrikaanse materiële cultuur. Er komen scènes, beelden en verhaallijnen in terug uit *Looking for Langston* (ook te zien in de tentoonstelling) als Julien het Zwarte queer verlangen onderzoekt aan de hand van de relatie tussen Locke en kunstenaar Richmond Barthé (1901-1989). Deze verwijzingen doen vermoeden dat *Once Again... (Statues Never Die)* een conclusie zou kunnen zijn van *Looking for Langston* – of zelfs een nieuw begin – aangezien de tijd in en tussen Juliens films vervaagt en verbonden is.

Met dit werk keert Julien ook terug naar het museum als een plek om te bevragen en te dromen, waarbij hij de installatie voorstelt als een vorm van 'poëtische restitutie'. Deze

installatie met de sculpturen van Barthé en Matthew Angelo Harrison refereert aan de hedendaagse discussies over restitutie en onderzoekt het verzamelen, tentoonstellen en de betekenis van de Afrikaanse beeldcultuur in westerse kunstmusea. Sculpturen van Barthé en Harrison verschijnen telkens in de film als materiële voorbeelden van, respectievelijk, de inspiratie voor en de voortdurende impact van Lockes geschriften. Julien plaatst deze werken in de blik van de camera, zodat ze levenloze personages worden in de film, begeleid door het nummer 'Once Again' van Alice Smith.

Het werk *Once Again... (Statues Never Die)* is gemaakt in opdracht van de Barnes Foundation in Philadelphia, en is opgenomen in de Barnes Foundation en het Pitt Rivers Museum aan de Universiteit van Oxford, waar Locke de eerste Zwarte student was die een Rhodesbeurs ontving. Het werk is een reflectie op Lockes 'levenslange missie om het esthetische kompas van de Afrikaanse diaspora te herijken met het oog op haar rechtmatige artistieke erfgoed'.

Juliens beelden zijn verweven met fragmenten uit *You Hide Me*, een film van de Ghanese filmmaker Nii Kwate Owoo uit 1970. Deze onlangs herontdekte film is gedraaid in de depots van het British Museum en pleit voor de repatriëring van de bronzen beelden uit Benin. Ook toont Julien fragmenten uit *Les statues meurent aussi (Standbeelden sterven ook)*, een film uit 1953 die is geregisseerd door Chris Marker en Alain Resnais. Kort na de première werd de vertoning ervan vanwege de antiekoloniale toon door de Franse autoriteiten verboden. Er zijn ook objecten te zien van de Dogon, een volk uit Mali, die zich nu in een collectie in Limburg bevinden. Deze werken roepen vragen op over het verzamelen, tentoonstellen en interpreteren van 'Afrikaanse kunst' in Europese musea, die vandaag de dag nog steeds relevant zijn.

Territories, 1984

zaal 2.08

'Ik wilde experimenteren, verschillende visuele uitstralingen creëren, spelen met tijd, spelen met feitenmateriaal binnen de film. Ik wilde ontdekken hoe dingen visueel poëtisch konden worden gemaakt. Eigenlijk was mijn uiteindelijke doel om een stijl te creëren voor politieke herinneringen. Toen ik *Territories* maakte, werkte ik met Super 8-film, zette die over op video, experimenteerde met die beelden en filmde ze opnieuw op 16mm. Ik was er steeds op gebrand alle categorieën op te heffen.'

Territories is een experimentele documentaire over het Caribische carnaval, dat sinds 1966 elk jaar in de wijk Notting Hill in West-Londen wordt gehouden. De film reflecteert op de geschiedenis van het carnaval als een symbolische daad van verzet binnen Caribische gemeenschappen. De titel verwijst naar de verschuivende domeinen klasse, ras, arbeid, seksualiteit en ordehandhaving in het Londen van de jaren '80. Als reactie op de grotere aanwezigheid en vijandigheid van de politie tijdens het Notting Hill Carnival, verkent Julien de vaak tegenstrijdige domeinen handhaving en verzet.

Julien maakt gebruik van beeld en geluid uit de massamedia en archieven. Deze combineert hij met fictieve scènes om zo vraagtekens te plaatsen bij de conventies van documentairemaken. In de montage weigert hij elke vaste representatie van de Zwarte ervaring in een zoektocht naar:

'Een *his-story*, een *her-story* van cultuurvormen die kenmerkend zijn voor Zwarte bevolkingsgroepen.'

Dit werk bevindt zich in museumcollecties waaronder die van het Centre Pompidou in Parijs en het Museum für Moderne Kunst in Frankfurt.

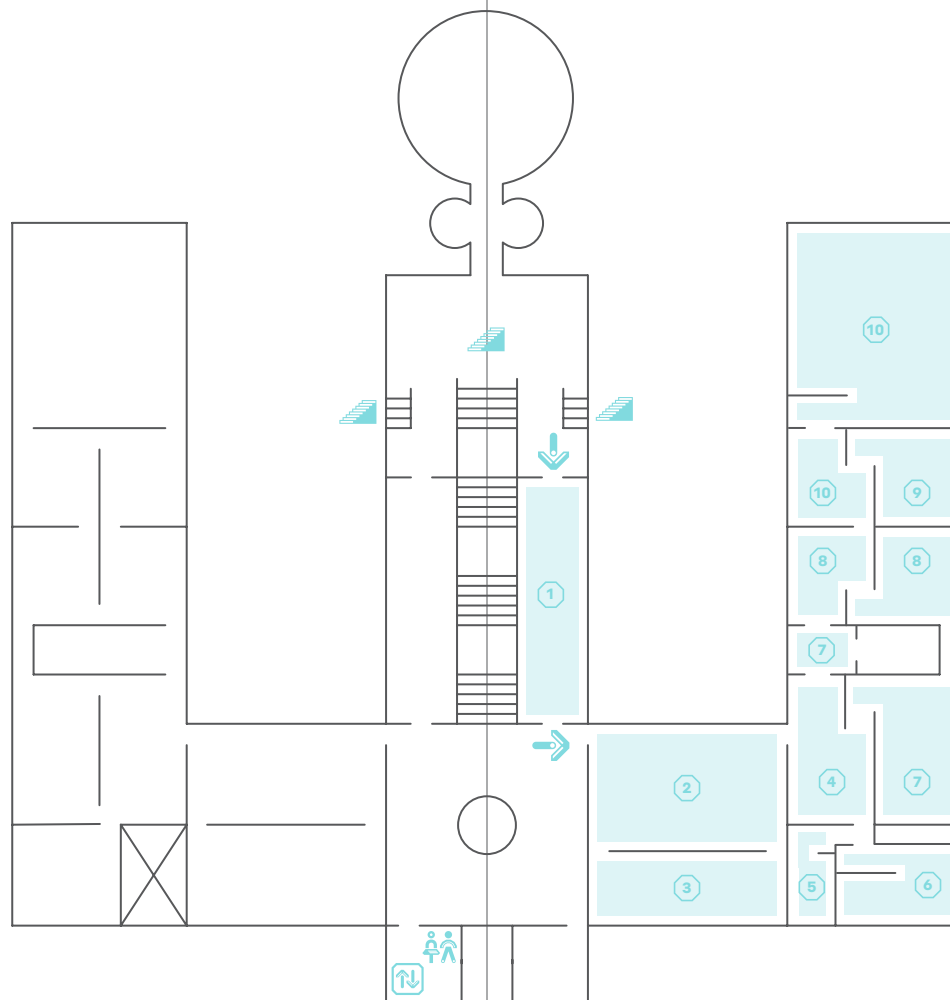

Installatie-overzicht, *Territories*, Life Between Islands tentoonstelling, Tate Britain, 2021.
Foto: Tate Photography / Lucy Dawkins. © Isaac Julien. Courtesy de kunstenaar en Victoria Miro

← Tentoonstelling start hier

- ① Corridor: 1980s
This Is Not An AIDS Advertisement
Lost Boundaries
Who Killed Colin Roach?
- ② Zaal 2.05
Once Again... (Statues Never Die)
- ③ Zaal 2.06
Once Again... (Statues Never Die)/ Sculpture Zaal
- ④ Zaal 2.07
Once Again... (Statues Never Die)
Ten Thousand Waves
- ⑤ Zaal 2.08
Territories

- ⑥ Zaal 2.09
Lina Bo Bardi - A Marvellous Entanglement
- ⑦ Zaal 2.10 & 2.11
Western Union: Small Boats / Ten Thousand Waves
- ⑧ Zaal 2.12 & 2.13
Looking for Langston
- ⑨ Zaal 2.14
Vagabondia
- ⑩ Zaal 2.15 & 2.16
Lessons of the Hour

- Lift naar andere verdiepingen
- Trap naar andere verdiepingen
- Toiletten

Lina Bo Bardi - A Marvellous Entanglement, 2019

zaal 2.09

Lina Bo Bardi – A Marvellous Entanglement toont Juliens passie voor dans en choreografie. Het is een hommage aan het werk en de nalatenschap van de modernistische architect en designer Lina Bo Bardi (1914-1992). Bo Bardi, die beroemd is om de gebouwen die zij in Brazilië heeft ontworpen, wijdde haar carrière aan de bevordering van het sociale en culturele potentieel van kunst, architectuur en design.

Zoals in veel van Juliens films, speelt geluid een centrale rol in het werk. Het voert ons mee door de film terwijl het verhaal zich ontspint. De film werd gedraaid in zeven openbare gebouwen die door Bo Bardi zijn ontworpen: vier in Salvador, in de regio Bahia in het noordoosten van Brazilië, en drie in São Paulo. Elk gebouw wordt een locatie voor een performance, interventie, uitvoering of herschepping van scènes die de geschiedenis van en de legendes rond Bo Bardi's architectuur hebben bepaald.

Julien presenteert een complexe gelaagdheid van geluid en beeld met opnamen van Bo Bardi's gebouwen en geënceneerde uitvoeringen van muziek, stem en beweging. Ook zijn er voordrachten van de Braziliaanse acteurs Fernanda Montenegro en Fernanda Torres, die de architect op verschillende momenten in haar leven portretteren. Verder bevat de film optredens van het dansgezelschap Balé Folclórico da Bahia, gefilmd in het Museu de Arte Moderna in Bahia.

Julien is gemotiveerd door de overtuiging dat het werk en de nalatenschap van Bo Bardi nog geen volledige erkenning hebben gekregen. Hij legt de nadruk op haar sociale, politieke en culturele standpunten, maar ook op filosofische bespiegelingen uit haar artikelen en brieven. 'Lineaire tijd', zo schreef ze, 'is een westerse uitvinding; tijd is niet lineair, het is een wonderbaarlijke verstrengeling (*a marvellous entanglement*), waarin op elk moment punten kunnen worden gekozen en oplossingen kunnen worden bedacht zonder begin of einde.'

Collectie van Linda Pace Foundation, Ruby City, San Antonio, Texas; San Antonio, Texas; Philadelphia Museum of Art, Philadelphia; National Gallery of Art, Washington D.C.

Installatie-overzicht, *Lina Bo Bardi – A Marvellous Entanglement*, Victoria Miro, 2019.
© Isaac Julien. Courtesy de kunstenaar en Victoria Miro

Ten Thousand Waves, 2010

zaal 2.10

‘*Ten Thousand Waves* en *Western Union: Small Boats* zijn een soort zusterprojecten, omdat ze allebei gaan over mensen die op zoek zijn naar het zogenaamde “betere leven”, wat natuurlijk ook de reden is waarom mijn ouders vanuit het Caribisch gebied naar Engeland zijn gekomen. Kunstenaars en filmmakers zijn altijd bezig geweest met het overschrijden van grenzen en vertolken van culturen ... en ik gebruik fantasie om politieke statements te maken.’

Ten Thousand Waves is een reactie op de tragedie die zich in 2004 afspeelde in Morecambe Bay. In februari van dat jaar verdronken 23 Chinezen terwijl ze kokkels raapten voor de kust van Noordwest-Engeland. Ze waren het Verenigd Koninkrijk binnengesmokkeld om illegaal als kokkelrapers te werken voor zeer lage lonen en onder onveilige werkomstandigheden. De film verweeft de hedendaagse Chinese cultuur met oude mythen, zoals het verhaal van de godin Mazu dat afkomstig is uit de provincie Fujian, waar ook de kokkelrapers vandaan kwamen. *Ten Thousand Waves* weerspiegelt Juliens passie voor het vertellen van verhalen die de menselijke prijs van kapitaal, arbeid en exploitatie belichten, en de verplaatsing van mensen tussen landen en continenten onderzoeken.

Versies van dit werk bevinden zich in museumcollecties waaronder die van het SF MoMA in San Francisco, de Fondation Louis Vuitton in Parijs, M+ in Hong Kong, Museum of Modern Art in New York, Nasjonalmuseet in Oslo, Towner Art Gallery in Eastbourne, The Whitworth in Manchester en Zeitz Museum of Contemporary Art Africa in Kaapstad.

Isaac Julien, *Mazu, Silence (Ten Thousand Waves)*, 2010, Endura Ultra foto, 180 x 239,8 x 7,5 cm.
© Isaac Julien. Courtesy de kunstenaar en Victoria Miro

Western Union: Small Boats, 2007

zaal 2.10

Western Union: Small Boats en *Ten Thousand Waves* onderzoeken de migratie van mensen tussen landen en continenten. Julien reflecteert op onvoltooide reizen en verbindt verhalen uit verschillende tijden, plaatsen en ervaringen met elkaar.

Julien maakte *Western Union: Small Boats* in een tijd dat er in het Verenigd Koninkrijk en de rest van Europa volop werd gesproken en gediscussieerd over het immigratiebeleid. De film gaat over de mensen die elk jaar uit Noord-Afrika proberen te ontsnappen door de reis over de Middellandse Zee naar Zuid-Europa te maken. Ze beginnen in grote schepen, maar worden uiteindelijk overgezet op kleinere,

overvolle vissersboten. Zo bereiken ze soms veilig de overkant, maar vinden ze vaak op tragische wijze de dood. Julien laat zien hoe grenzen worden gebruikt om de verplaatsing van mensen aan banden te leggen. De film onderzoekt de impact van deze reizen op het leven van de mensen die ze maken, en op degenen die achter moeten blijven. Hij kijkt ook naar de sporen die deze ervaringen achterlaten in gebouwen, monumenten en architectuur. Dans speelt een cruciale rol in de film, die is ontstaan in samenwerking met choreograaf Russell Maliphant. Beeld, dans en geluid scheppen een poëtische ruimte voor reflectie. Julien nodigt ons uit om na te denken over de vele verschillende reizen die over het water plaatsvinden: sommige staan op het punt te beginnen, andere blijven onvoltooid en weer andere eindigen plotseling.

'In *Western Union: Small Boats* laat ik menselijke aspecten zien, individuele elementen die verloren gaan in alle officiële retoriek. Ik heb dans gebruikt om deze aspecten echt te belichten. Met lichamen en beweging biedt dans voor mij een andere manier om naar dingen te kijken. Dans tilt het verhaal op naar wat Derek Jarman "politieke lyriek" noemde.'

Versies van dit werk bevinden zich in museumcollecties waaronder die van het Buffalo AKG Art Museum in New York, Israel Museum in Jeruzalem, Kiasma Museum of Contemporary Art in Helsinki, Milwaukee Art Museum in Wisconsin en Museum Brandhorst in München, Helga de Alvear Collection.

Isaac Julien, *Western Union Series no. 1 (Cast No Shadow)*, 2007. Duratrans beeld in lichtbox, 120 x 120 cm. © Isaac Julien. Courtesy de kunstenaar en Victoria Miro

Isaac Julien, *After George Platt Lynes (Looking for Langston Vintage Series)*, 1989/2017, Kodak Premier print, Diasec gemonteerd op aluminium, 180 x 260 cm.
© Isaac Julien. Courtesy de kunstenaar en Victoria Miro

Looking for Langston, 1989

zaal 2.13

‘De vraag die mij het meest bleek te interesseren: Wat wilden Zwarte kunstenaars eigenlijk zeggen? Hoe zou hun kunst eruitzien als hun innerlijke dialogen toegankelijk waren voor een breder publiek? *Looking for Langston* is gebaseerd op één zo’n dialoog, namelijk die rond Zwart gay verlangen en fotografie. Maar dit werk kwam eigenlijk voort uit gedachten over de tekstualiteit die hoort bij het diepste wezen van iemands bewustzijn.’

Looking for Langston is een lyrische verkenning van de gedachtewereld van de dichter, roman- en toneelschrijver Langston Hughes (1902–1967), een van de grondleggers van de Harlem Renaissance. De Harlem Renaissance was een intellectuele, sociale en artistieke beweging van Afro-Amerikaanse schrijvers en kunstenaars in de jaren '20 en '30 van de vorige eeuw. Julien filmde *Looking for Langston* in Londen, maar de film speelt zich af in de jazzscene van Harlem, de van oorsprong Afro-Amerikaanse wijk in New York City, tijdens de jaren '20. Julien verkent Zwart queer verlangen door poëzie, beeld en geluid samen te brengen en de traditionele scheidslijnen tussen kunstvormen op te heffen.

Looking for Langston ontstond op het hoogtepunt van de hiv-epidemie. Julien gebruikte schoonheid en poëzie om belangrijke vragen te stellen. Het is een krachtig eerbetoon aan de Zwarte queer liefde en een afwijzing van homofobe retoriek. Julien regisseerde de film toen hij deel uitmaakte van Sankofa Film and Video Collective, samen met zijn partner, de filmcriticus en curator Mark Nash. De verkenning van de complexiteit van de queer blik leidde ertoe dat de film een cultstatus kreeg en een icoon werd van wat nu wordt aangeduid als ‘New Queer Cinema’.

‘De centrale vraag in *Looking for Langston* was: hoe moet je verlangen en meer in het bijzonder Zwart gay verlangen verbeelden? Om dat aan de orde te stellen, wist ik direct dat je fantasie moet gebruiken. Ik heb altijd al gemerkt dat kwesties rond verlangen zich meer in de fantasie dan in het echte leven afspeelen.’

Dit werk bevindt zich in de collecties van het Museum of Modern Art in New York, het Museum of Contemporary Art in San Diego en de Tate in Londen, Linda Pace Collection, San Antonio, Texas.

Vagabondia, 2000

zaal 2.14

Vagabondia is gefilmd in Sir John Soanes Museum in Londen, dat beroemd is om zijn eclectische collectie en overdadige presentatie, waarin veel objecten van hun oorspronkelijke context zijn ontdaan. De film concentreert zich op de dromen en fantasieën van een conservator, die 's nachts door de zalen van het museum loopt. Ze raakt in een droomtoestand, waarin ze zich verborgen geschiedenissen verbeeldt achter de collectie schilderijen, beeldhouwwerken en architectonische voorwerpen. In deze fantasie lijken de objecten in en uit elkaar te vouwen terwijl tijd en ruimte vervagen.

Europese, Britse en Noord-Amerikaanse musea functioneren van oudsher als plekken die geschiedenis en cultuur herbergen en definiëren. Maar objecten staan voor geschiedenissen die zich door tijd en ruimte hebben verspreid, en daardoor nog maar één bepaald cultureel narratief vertellen. Historische feiten worden weggelaten en verhalen raken vaak vervormd, afhankelijk van welke objecten worden verzameld en door wie. In Juliens handen wordt het permanente karakter van het museum opgeheven: hij zet de geschiedenis in beweging terwijl hij de grenzen van tijd en ruimte vervaagt en dikwijls doorbreekt. Julien nodigt ons uit om ons af te vragen 'wie wat ziet en wat we eigenlijk zien'. Musea zijn vaker een thema in zijn werk. Hij onderzoekt hun soms gewelddadige geschiedenissen en reflecteert op wat een museum vandaag de dag zou moeten zijn: hoe kunnen ze objecten verzamelen, tonen en delen en hoe willen we met die objecten in contact komen?

Installatie-overzicht, *Vagabondia*, Turner Prize, Tate Britain, 2001. Foto: Tate Photography.
© Isaac Julien. Courtesy de kunstenaar en Victoria Miro

'Ik heb Creools gebruikt om de gedachten van de conservator te verwoorden, en het verhaal is ingesproken door mijn moeder, Rosemary Julien ... Ik heb getracht een versie van de onderdrukte geschiedenissen te verkennen. Mijn hele serie werken over het museum draait om onverwachte elementen van dat instituut.'

Dit werk bevindt zich in museumcollecties waaronder die van het Kiasma Museum of Contemporary Art in Helsinki, het Rose Art Museum, Brandeis University, Massachusetts, de Tate in Londen en Linda Pace Collection, San Antonio, Texas.

Lessons of the Hour, 2019

zaal 2.16

Lessons of the Hour is een poëtische reis door het leven en de tijd van Frederick Douglass (1818-1895), een visionaire Amerikaanse abolitionist, vrijheidsstrijder, activist en schrijver. De filminstallatie draait om Douglass' eigen herinneringen aan de slavernij en de onvertelde verhalen van strijd en opoffering van zijn voorouders, die ook tot slaaf waren gemaakt.

Julien neemt ons mee op een reis door Douglass' tijd en reflecteert op de relatie met en relevantie voor het heden. De film speelt in 1845-1847, een periode waarin Douglass naar Schotland, Ierland en Engeland reisde om campagne te voeren tegen de slavernij. Het werk is gedraaid in Edinburgh, Londen en Washington DC en bevat fragmenten van de krachtigste toespraken van Douglass, zoals 'Lessons of the Hour', 'What to the Slave is the 4th of July?' en 'Lecture on Pictures'. Hierin zet hij zijn overtuiging uiteen dat de fotografie – die net was uitgevonden – in staat is om menselijke relaties en connecties te beïnvloeden. Hij stelt verder dat fotografie mensen zou kunnen helpen om hun identiteit vorm te geven, nadat ze zijn bevrijd uit de slavernij.

In de installatie is een 19de-eeuwse ophanging van kunstwerken nagebootst door grote groepen werken dicht op elkaar aan de wand te hangen. Door de hele film duiken natuurlandschappen op. Het zijn afwisselend mooie locaties en plaatsen van geweld en trauma's die het stempel dragen van de slavernij. De film besteedt ook aandacht aan het huiselijke leven van Douglass en zijn vrouw Anna Murray Douglass, die ook een abolitionist was. De vele schermen werken als poorten om in en uit de geschiedenis te reizen en getuigen van Juliens voortdurende belangstelling om archiefmateriaal te gebruiken voor zijn reflectie op het leven van vandaag.

'De film tracht dit gevoel van een breuk en het sublieme in de beelden te vangen en ze tegelijkertijd te gebruiken om achterom te kijken naar een geschiedenis en slavernij waar we ons in het 21ste-eeuwse Westen tegen hebben verzet, maar die ons niettemin bij alles wat we doen achtervolgt als het schrikbeeld van al onze acties.'

Versies van dit werk bevinden zich in museumcollecties waaronder die van het Bonnefanten in Maastricht, Memorial Art Gallery in New York, Museum of Modern Art in New York, Virginia Museum of Fine Arts in Virginia en het de Young Museum in San Francisco.

Installatie-overzicht, *Lessons of the Hour*, 10-schermen, Tate Britain, 2023 Foto: Jack Hems.
© Isaac Julien. Courtesy de kunstenaar en Victoria Miro

Isaac Julien: What Freedom Is To Me

09.03 – 18.08.2024

Curatoren

Isabella Maidment, voormalig curator Contemporary British Art, Nathan Ladd, curator Contemporary British Art, Tate Britain, Stijn Huijts, directeur Bonnefanten, Roxy Jongewaard, junior conservator Bonnefanten, in nauwe samenwerking met de kunstenaar.

Tentoonstellingsontwerp

Studio Isaac Julien en
Adjaye Associates

Presentatie & realisatie

Team Bonnefanten

Redactie

Studio Isaac Julien en Bonnefanten

Vertaling

Sue McDonnell

Drukkerij

Drukpartners Zuid B.V.

Alle werken © Isaac Julien

De tentoonstelling is gerealiseerd door Tate Britain, Londen in samenwerking met Kunstsammlung Nordrhein-Westfalen, Düsseldorf en Bonnefanten, Maastricht.

Bonnefanten wordt gesubsidieerd door Provincie Limburg, het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de VriendenLoterij.

Deze tentoonstelling is mede mogelijk gemaakt door het Blockbusterfonds, VandenEnde Foundation, VriendenLoterij, het Cultuurfonds, VSBfonds, Fonds 21, Mondriaan Fonds, UC Santa Cruz, Pro AV en Gemeente Maastricht.

Dank aan de Circle of Ambassadors: Victoria Miro, Galerie Ron Mandos, Transcontinenta BV, The European Fine Art Foundation (TEFAF), Linda Pace Foundation, Ruby City, San Antonio, Christopher C. Hill, The Robben Foundation, Mario Cristiani, Jeu & Netty van Sint Fiet en André Terlingen.

We danken alle rechthebbenden voor hun vriendelijke toestemming om hun materiaal te reproduceren. Mochten er, ondanks ons intensief onderzoek rechten over het hoofd zijn gezien, gelieve contact op te nemen met de uitgever teneinde legitieme rechten te compenseren.

Coverbeeld: Isaac Julien, *Freedom / Diasporic Dream-Space No. 1 (Once Again... Statues Never Die)*, 2022. Inkjet print op Canson Platine Fibre Rag, ingelijst 273 x 183 x 5,6 cm. Collectie Bonnefanten. © Isaac Julien. Courtesy de kunstenaar, Galerie Ron Mandos en Victoria Miro.

www.bonnefanten.nl
+31 (0)43 3290 190

DEEL JE ERVARING

@bonnefanten

#bonnefanten

GRATIS WIFI

Bonnefanten gast

OPENINGSTIJDEN MUSEUM

Dinsdag t/m zondag, 11.00 – 17.00

Samen kunnen we meer

Dit boekje is gratis. Net als de audiotours, de Bonnefanten Free Fridays en gratis lezingen. Dat willen we graag zo houden. Zeker voor mensen met een kleine beurs. Ondanks subsidies kunnen we dat niet zonder extra steun. Uw eenmalige of periodieke bijdrage is zeer waardevol voor ons. Helemaal blij worden we van Vrienden en Sponsors. Bovendien genieten zij ook nog eens van vele extra's. Via de QR-code kunt u direct doneren. Op www.bonnefantenmuseumfonds.nl vindt u meer informatie. Of mail direct naar vrienden@bonnefanten.nl of spreek ons aan. Alvast hartelijk dank. Tot snel.

Deze tentoonstelling is mede mogelijk gemaakt door:

provincie limburg

VRIENDENLOTERIJ

VandenEnde
FOUNDATION

BLOCK
BUSTER
FONDS

VRIENDENLOTERIJ
het
Cultuurfonds

VSBfonds,
VandenEnde
FOUNDATION

het
Cultuurfonds

M
mondriaan
fonds

VSBfonds,
iedereen doet mee

FONDS21

UC SANTA CRUZ

PROAV
Pro Av Saarikko Oy

Gemeente Maastricht